

JOGGYAKORLAT.

A m. kir. Kúria jogegységi tanácsának 49. számú polgári döntvénye. A döntés tárgyát alkotó kérdéssel a jogegységi kérdés felvetődése kapcsán e lap hasábjain e sorok írója már részletesen foglalkozott. (V. ö. Polgári Jog 1932. évi I. szám, 28. oldal). Ez alkalommal csak örömmel regisztráljuk, hogy a jogegységi tanács az eredetileg feltett részletkérdés helyett a probléma egészét tette vizsgálat tárgyául és a törvények tételes rendelkezéseinek és a jogi eleméletnek is megfelelő és helyes döntést hozta, mikor kimondta, hogy „a polgári bíróság az eléje vitt magánjogi igény elbírálásánál nemcsak a büntetőbíróság felmentő ítéletének (az eljárást megszüntető határozatának), hanem elítélést tartalmazó ítéletének döntéséhez és ténymegállapításához sincsen kötve, kivéve, ha valamely különleges jogszabálynál fogva a magánjogi igény érvényesítésének jogalapja vagy föltétele a büntetőbíróságnak elítélést tartalmazó ítélete.”

A döntés a bűnvádi perrendtartás és a polgári perrendi törvények alapján a büntető és magánjogi eljárás függetlensége, önállósága elvéből vezeti le a határozat tartalmát. Kimutatja, hogy a 198. számú elvi határozat idejében, 1907-ben a régi perrendtartás (1868: LIV. tc. 9. §-a) és az azóta hatályon kívül helyezett, a váltóhamisításról szóló 1874. évi XVI. t.-c. alapján még a tételes jognak megfelelt az a jogszabály, hogy a büntetőbíróságoknak a bűnösséget megállapító ítélete a polgári bíróságokra irányadó, de az új Pp. 234. §-a, mely nem is kötelezi a polgári bírót a polgári peres eljárás felfüggesztésére, ha büntető eljárás van a perben lényeges kérdésre nézve folyamatban és amely a váltóhamisításról szóló törvény speciális ellenkező rendelkezését is hallgatólag hatályon kívül helyezte, már a polgári eljárás teljes önállóságának elvéből indul ki és ebből pedig az következik, hogy a büntető eljárás során hozott ítélet, határozat a polgári bírót semmilyen irányban nem köti.

Természetesen a Pp. 270. §-a alapján a polgári bírónak nincs elzárva attól, hogy a büntető eljárás bizonyítási anyagát meggyőződése kialakulásánál fel ne használja a szabad mérlegelés elve alapján, de erre kötelezettség, kötött bizonyítási szabály sincsen.

A döntés indokolása érdekes elvi kijelentést tesz a Pp. 563. §-ának 9. pontjában foglalt perújítási ok terjedelmének értelmezésére nézve. Ugyanis e pont szerint perújításnak van helye, ha a polgári perbeli ítélet alapjául szolgáló

büntető bírósági ítélet hatályát megszüntette a büntető bíróságnak jogerőre emelkedett más ítélete. Ez a szövegezés első látszatra arra mutat, mintha a büntető bírói ítélet a polgári bíró ítéletének alapjául szolgálna. A Kúria ki mondja, hogy ez a pont csak azokban a kivételes esetekben szolgálhat perújítás alapjául, ha a törvény speciális esetben a magánjogi igény érvényesítésének a feltételeként kívánja meg a büntető bíróság ítéletét, egyébként egy esetleges újabb büntető ítélet csak mint új, az alapperben nem érvényesített tény, a Pp. 563. §-ának 11. pontja alá eső perújítási ok.

A határozatnem dönti el határozottan azt a kérdést, hogy a büntető bíróság ítéletének jogereje mennyiben hat a polgári perben, de mikor a büntető és polgári eljárás függetlenségéből indul ki, ezzel hallgatólag úgy határoz, hogy a kétféle eljárás önállóságánál fogva jogerő a kétféle per során hozott határozatok között nem érvényesül. E sorok írója ezt a kérdést idézett cikkében nyitva hagyta, csak annyit emelt ki, hogy a tényállás semmi esetre sem emelkedik jogerőre. Fel lehetne vetni a kérdést, vajjon az állam bíróságainak egységénél fogva maga a rendelkező résznek az a megállapítása, hogy büntetőjogi szempontból a vádlott a bűncselekményt elkövette, nem emelkedik e mindenkivel és így a polgári bíróval szemben is jogerőre, ami ez esetben sem zárna ki, hogy a polgári bíró a tényállást a magánjogi igény szempontjából önállóan megállapíthassa.

A jogerő az anyagi igazság korlátja abból a gyakorlati szempontból, hogy egyszer a jogvitának vége legyen, de ez a korlát is lehetőleg megszorítólag magyarázandó és a törvény is enged jogorvoslatot jogerős ítélet ellen is perújítás formájában, mert helyesen és emelkedetten mondja a döntvény indokolása: „a bírói tekintélyt az anyagi igazsággal ellenkező döntések veszélyeztetik a legérzékenyebben. Az anyagi igazságot fogadta el vezérlő elvül törvényhozásunk, amidőn úgy a polgári, mint a büntetőbíró az igazságnak saját hatáskörében való önálló kutatására és megállapítására feljogosította, habár számot vetett azzal, hogy e mellett a rendszer mellett az ellenmondó döntések teljesen meg nem szüntethetők.”

Mint az anyagi igazság hatékonyabb érvényesülését előmozdító döntést, üdvözljük az új jogegységi határozatot.

Ifj. Dr. Szigeti László.

A m. kir. Kúria jogegységi tanácsának 50. sz. polgári döntvénye úgy határozott, miszerint „a csődönkívüli kényszerűességi eljárásban a vagyonfelügyelőt és az Országos Hitelvédő Egyletet, illetőleg a Vidéki Kamarai Hitel-